

การพัฒนาองค์การ

แผนผังความคิด (Mind Mapping)

การจัดองค์กร คือ การวางระเบียบให้กิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรสมดุลกัน โดยกำหนดว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานองค์การสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

หลักการจัดและการบริหารองค์การ

- การจัดและการบริหารองค์การเป็นการจัดระบบการทำงานและกระบวนการบริหารงานภายในองค์การเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดและการบริหารองค์การ มีสาระสำคัญ ดังนี้
- แมคลาร์นี่ (McLarney อ้างถึงใน ประสงค์ เนาวบุตร 2556 : 3-8) องค์การสมดุลกัน โดยกำหนดว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานองค์การสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารองค์การในยุคข้อมูลข่าวสาร มีความซับซ้อนและยุ่งเหยิงมากกว่า
องค์การในยุคก่อน ดังนั้นหลักการจัดและบริหารองค์การ จึงต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและความก้าวหน้าทาง
วิทยาการในแขนงต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา และมีการ
พัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมตาม
วัตถุประสงค์ให้บรรลุเป้าหมายต่อไปได้

การพัฒนาองค์กร หมายถึง การปรับปรุงโครงสร้างและกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปให้ได้ผลสำเร็จตามที่วางแผนไว้

การพัฒนาองค์กร นั้นเกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่าองค์กรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยสมาชิกภายในองค์กรจะต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร

การพัฒนาองค์กรในยุคปัจจุบัน

- ต้องมีข้อมูล (Information)
- มีองค์ความรู้ (Body of Knowledge)
- มีการวางแผนและประเมินผลแผนอย่างต่อเนื่อง
- มีวัฒนธรรมในการคิดแบบนักวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking)

จุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาองค์กร

นั้นมิได้มุ่งเฉพาะแต่การแก้ปัญหา

ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่จะเป็นการเสริมสร้างเพิ่มพูนความสามารถขององค์กร ในทางปฏิบัติแล้วผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารส่วนใหญ่จะเห็นพ้องต้องกันในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- พัฒนาการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้ทันสมัย และให้มีระบบที่สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างคล่องแคล่วกับสภาพงานในทุก ๆ ลักษณะอยู่เสมอ
- เพิ่มการทำงานให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด โดยส่งเสริมให้มีการคิดค้นหาเทคนิค วิธีการในการปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลา

การพัฒนาองค์กรเป็นกระบวนการ

เปลี่ยนแปลงและพัฒนา ประกอบด้วย ปัจจัย 2 ประการ คือ มนุษย์ (ค่านิยม ความชำนาญ ฯลฯ) และโครงสร้าง ขององค์กรมีวิทยาการทางสังคมเป็น เครื่องมือ และโดยหลักการของการพัฒนา องค์กรจะต้องมุ่งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้ง ในด้านโครงสร้างและพฤติกรรม เจตคติ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การติดต่อสื่อสาร การวินิจฉัยสั่งการ การกำหนดเป้าหมาย การมีความไว้วางใจกันและกัน

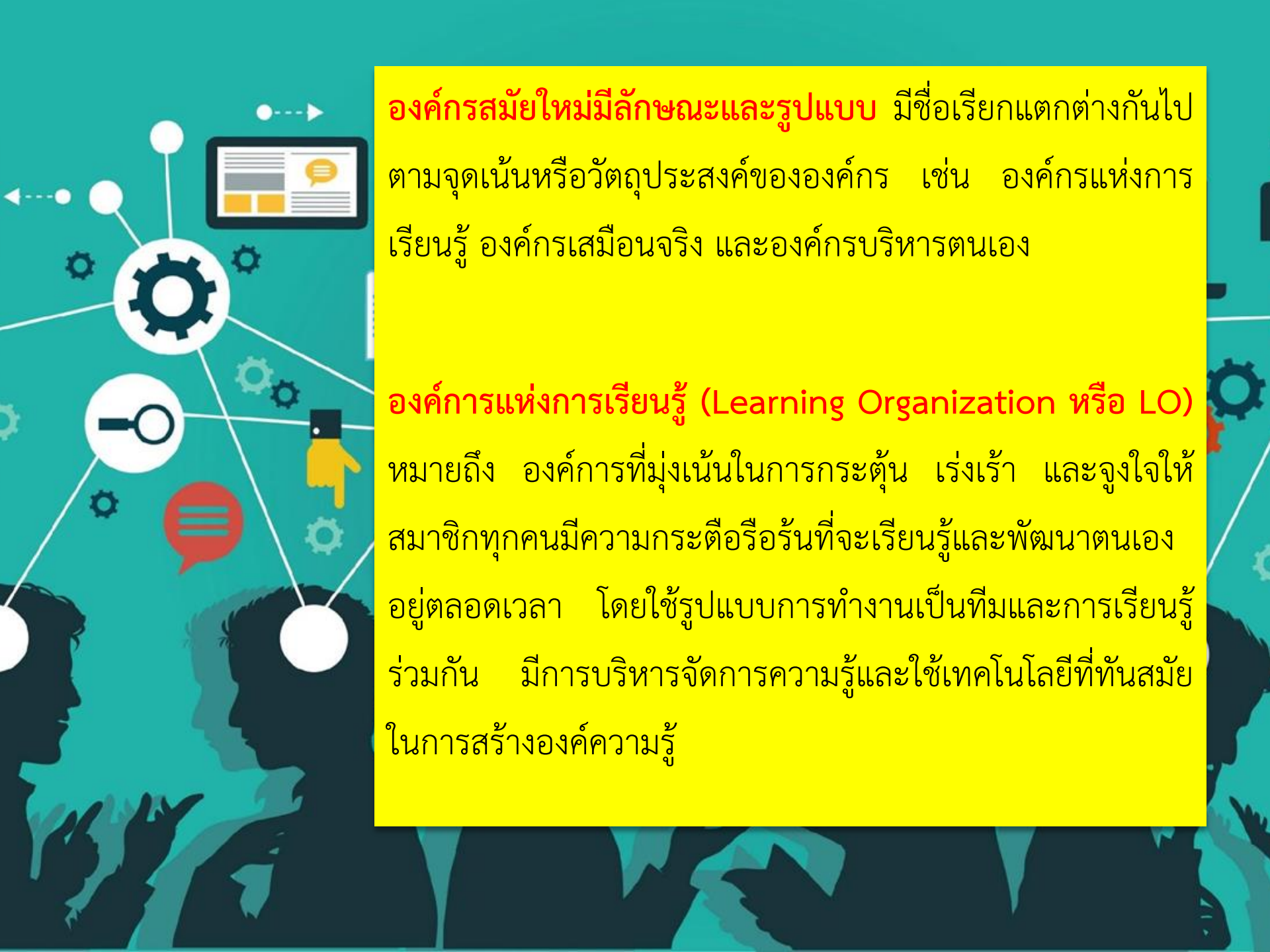
เครื่องมือและเทคนิคในการพัฒนาองค์กร

- การสำรวจข้อมูลย้อนกลับ เป็นเทคนิคในการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการตื่นตัว และเห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง
- การฝึกการรับรู้ เป็นเทคนิคที่ใช้พัฒนาความรู้สึกลงและการรับรู้ของบุคคลเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- การสร้างทีมงาน เป็นเทคนิคที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์และทีมงาน ในการทำงาน
- การสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงาน
- การประสานประโยชน์วิเคราะห์

รูปแบบขององค์กรแบบใหม่

ในยุคอุตสาหกรรม
โครงสร้างองค์กรที่ได้รับความนิยม
อย่างแพร่หลาย คือ โครงสร้างแบบ
กลไก หรือเครื่องจักรแต่ในปัจจุบันซึ่ง
เป็นยุคสารสนเทศ (information
age) หรือยุคหลังยุคอุตสาหกรรม
(post industrial) โครงสร้างองค์กร
แบบดั้งเดิมไม่สามารถใช้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพอีกต่อไป

องค์กรสมัยใหม่มีลักษณะและรูปแบบ มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ตามจุดเน้นหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น องค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์กรเสมือนจริง และองค์กรบริหารตนเอง

องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization หรือ LO) หมายถึง องค์กรที่มุ่งเน้นในการกระตุ้น เร่งเร้า และจูงใจให้สมาชิกทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา โดยใช้รูปแบบการทำงานเป็นทีมและการเรียนรู้ร่วมกัน มีการบริหารจัดการความรู้และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการสร้างองค์ความรู้

วินัย 5 ประการ (Five Disciplines) พื้นฐานสู่การ เป็นองค์กรเรียนรู้

- มุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Personal Mastery)
- รูปแบบวิธีการคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Model)
- การสร้างและสานวิสัยทัศน์ (Shared Vision)
- การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning)
- ความคิดความเข้าใจเชิงระบบ (System Thinking)

องค์กรเสมือนจริง

องค์กรเสมือนจริงเป็นองค์กรรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมของสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีการนำระบบคอมพิวเตอร์ ระบบการสื่อสารและโทรคมนาคมมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานขององค์กร และในชีวิตประจำวันของคนทุกคนและทุกกลุ่มอาชีพมากขึ้นตามลำดับ

องค์กรบริหารตนเอง (self-management organization) หมายถึง องค์กรที่ใช้หลักการจัดการตนเอง (self-management) ซึ่งเป็นหลักการในการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดการควบคุมจากภายนอก มีการทำงานแบบยืดหยุ่น ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ภายในองค์กรเพื่อให้ระบบต่าง ๆ ภายในองค์กรทำงานไปได้ด้วยดี